

Startnotitie

*Inventarisatie om tot een lokale aanpak 18-/18+ te komen voor de gemeente
Hellendoorn*

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Huidige stand van zaken.....	5
2.1	Werkwijze.....	5
2.2	Ervaringen consultants	5
3	Landelijke aanpak 16-27 jaar	6
3.1	Toekomstplan	6
3.2	Knelpunten en oplossingen	6
3.2.1	Knelpunten in de levensloop.....	6
3.2.2	Knelpunten overgang van JeugdGGZ naar VolwassenenGGZ.....	7
4	Aanpak andere gemeenten.....	8
4.1	Gemeente Deventer	8
4.2	Gemeente Losser.....	9
4.3	Gemeente Raalte	9
4.4	Gemeente Rijssen-Holten	10
5	Aanbevelingen	11
5.1	Aanbevelingen.....	11
5.2	Planning	13
6	Bronnenlijst	15

1 Inleiding

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet en de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Jeugdwet en de Wmo zijn beide kaderwetten, wat maakt dat er soms onduidelijkheid heerst over hoever de voorzieningenplicht vanuit de gemeente reikt. Evenals tot hoelang de gemeente op basis van de Jeugdwet verantwoordelijk is voor de jeugdhulp en wanneer deze wordt overgenomen door de Wmo (of een andere wet) (Wolters Kluwer, 2018). In principe is de Jeugdwet tot het 18^e levensjaar van kracht. Hierbij kunnen zowel ouders als jeugdigen met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen op grond van de Jeugdwet, een (individuele) voorziening krijgen in de vorm van jeugdhulp. Voor ouders kan er gedacht worden aan ondersteuning of begeleiding bij de opvoeding van de jeugdige. Voor de jeugdige kan de jeugdhulp uiteenlopen van laagdrempelige begeleiding tot intensieve behandeling of verblijf. Als de jeugdige 18 jaar wordt, gaat de hulp in de meeste gevallen over in een andere wet zoals de Wmo, Wet langdurige zorg (Wlz) of de Zorgverzekeringswet (Zvw). Echter is het ook mogelijk dat de jeugdhulp door blijft lopen op grond van de Jeugdwet. Hierbij gaat het om situaties waarbij hulp niet geboden kan worden op basis van een andere wet of jeugdhulp in het kader van het jeugdstrafrecht.

Jeugdigen zijn dus vanaf hun 18^e levensjaar verantwoordelijk voor hun eigen ondersteuning en mogen hierbij zelf beslissen over het ontvangen en/of continueren daarvan. Echter zijn niet alle 18-jarigen in staat om deze keuze zelf te maken. In een dergelijke situatie ervaren de jeugdigen zelf niet dat zij een probleem hebben of wat voor een probleem het is (Koks-Leensen, 2018). Daarnaast zijn de verschillende wetten op meerdere manieren te interpreteren, wat maakt dat er onduidelijkheid bestaat over de verantwoordelijkheden op basis van de Jeugdwet en de Wmo.

Naast de onduidelijkheden rondom de implementatie van deze wetten, zijn er ook andere factoren die de overgang van 18- naar 18+ belemmeren. Deze factoren zijn opgenomen in de landelijke, integrale aanpak 16-27 jaar. De landelijke aanpak richt zich op jongeren tussen de 16 en 27 jaar die in een kwetsbare positie zo optimaal mogelijk begeleid worden naar zelfstandigheid (16-27, z.j.). Van alle jongeren in Nederland bevindt ongeveer vijftien procent zich in een kwetsbare positie. Deze kwetsbare positie komt voort uit problemen op één of meerdere leefgebieden, zoals onderwijs, veiligheid, netwerk en vrije tijd, werk en inkomen, wonen en welzijn. Hierbij kan er gedacht worden aan problemen als schulden, geen goede plek om te wonen, complexe thuissituatie, verslaving, geen werk, schooluitval of een ontwikkelingsachterstand. Problemen in één of meerdere leefgebieden maakt de overgang naar volwassenheid extra lastig (16-27, z.j.). Naast deze landelijke aanpak, wordt er ook regionaal gewerkt aan het verbeteren van het toekomstperspectief van onze kwetsbare jongeren. Dit wordt gedaan middels de Twentse Belofte. De Twentse Belofte is opgericht om voortijdig schoolverlaters van (vaak kwetsbare) jongeren te voorkomen (Twentse Belofte, z.j.).

De overgang van 18- naar 18+ is dus een specifiek onderdeel van de landelijke, integrale aanpak 16-27 jaar. Daarnaast wordt de overgang van de Jeugdwet naar een andere wet als een grijs gebied ervaren. Het college van de gemeente Hellendoorn is zich bewust van dit grijze gebied tussen deze wetten. Zij geven in hun collegeprogramma 2018-2022 aan dat middels een warme overdracht met passende

zorg en ondersteuning en door integraal te werken, deze jeugdigen beter geholpen kunnen worden. Om dit mogelijk te maken zijn er twee acties uitgezet ten aanzien van deze kwetsbare jongeren:

1. Het evalueren van bestaand beleid en waar nodig intensiveren, waarbij er extra aandacht is voor spookjongeren;
2. Zo veel mogelijk ononderbroken overgangen realiseren tussen jeugdzorgtrajecten en trajecten voor volwassenen.

Kortom, de focus van dit stuk ligt op de overgang van 18- naar 18+. Dit wordt gedaan door allereerst een beeld te schetsen van de huidige situatie rondom de 18-/18+ thematiek in de gemeente Hellendoorn (**hoofdstuk 2**). Vervolgens wordt er stilgestaan bij de landelijke, integrale aanpak van 16-27 jaar (zoals hiervoor benoemd), waarbij alleen de aanbevelingen die gelden voor de overgang van 18- naar 18+ worden beschreven (**hoofdstuk 3**). Daarnaast is er bij diverse buurgemeenten geïnterviewd hoe er met de 18-/18+ thematiek wordt omgegaan (**hoofdstuk 4**). Als laatste zullen er concrete aanbevelingen voor het college volgen rondom de 18-/18+ thematiek, met een bijbehorende planning hoe deze aanbevelingen het komende jaar gerealiseerd kunnen worden (**hoofdstuk 5**).

2 Huidige stand van zaken

Momenteel is er in de gemeente Hellendoorn geen beleid wat zich specifiek richt op de 18-/18+ doelgroep. Desondanks wordt er momenteel wel gewerkt met, en aan de thematiek van, deze doelgroep. Naar aanleiding van diverse gesprekken met Jeugd-, Wmo- en Participatieconsulenten, is er geïnventariseerd hoe er binnen de gemeente Hellendoorn wordt omgegaan met de overgang van 18- naar 18+.

2.1 Werkwijze

De werkwijze is als volgt: maandelijks wordt er een lijst opgesteld waarin alle jongeren staan beschreven die die maand 17 en een half jaar zijn geworden. Vervolgens worden deze jongeren gescreend, waarbij er wordt gekeken welke ondersteuning de jongere op dat moment ontvangt en wat het verwachte toekomstperspectief is. Deze lijst is gebaseerd op de jongeren die onder toezicht staan van de jeugdconsulenten. Jongeren die middels de huisarts worden doorverwezen, onder de Jeugdbescherming Overijssel (JBOV) of de Gecertificeerde Instellingen (GI's) vallen, staan ook op de lijst. Echter wordt hier tot dusver niks mee gedaan en wordt er alleen gevraagd of een jeugdconsulent actie wil ondernemen als hij/zij betrokken is. Jongeren met een hulpvraag die een maatregel hebben (onder toezichtstelling of reclassering), worden opgepakt door een Wmo consulent die zich specifiek richt op de doelgroep 18-/18+. Na de screening vindt er een gesprek plaats met de jongere, de ouders, de betrokken jeugdconsulent en een Wmo consulent, om te kijken wat de huidige situatie is en wat er nodig is voor in de toekomst. Op deze manier wordt er geprobeerd om zo passend mogelijk zorg en ondersteuning te leveren.

2.2 Ervaringen consulenten

De overgang van 18- naar 18+ wordt door de consulenten ervaren als iets groots. Dit komt, omdat alle zaken nog met 17,5 jaar geregeld moeten worden. Daarnaast is het bij sommige jongeren onduidelijk onder welke wet de jongere gaat vallen, wat zorgt voor veel onrust en uitzoekwerk. Verder speelt ook mee dat de jongeren die 18 jaar worden, handelingsbevoegdheid krijgen als het aankomt op zorg en ondersteuning. Een gevolg hiervan kan zijn dat de jongere wil stoppen met de hulp, aangezien hij/zij al jaren aan diverse hulpverleningstrajecten heeft deelgenomen. Hierdoor kan een jongere van de radar verdwijnen.

De huidige werkwijze en onderlinge samenwerking worden als goed ervaren. Daarnaast gaven de consulenten aan dat er ook winst te behalen valt. Dit geldt voor de volgende punten:

1. In een vroeger stadium met de jongere kijken naar de toekomst.
2. Vergroten van het aantal zorgaanbieders die zowel een 18- als een 18+ aanbod hebben.
3. Intensiveren van de samenwerking met de huisartsen.
4. Meer betrokkenheid bij jongeren van externe verwijzers.
5. Optimaliseren van integraal samenwerken tussen de consulenten.
6. Gebruik maken van de volgende tools: de app Kwikstart, een informatie flyer en een toekomstplan.
7. Het opzetten van een jongerenloket.
8. Ruimte krijgen om maatwerk te leveren.

3 Landelijke aanpak 16-27 jaar

Zoals beschreven in de inleiding, is de overgang van 18- naar 18+ een onderdeel van de landelijke aanpak 16-27 jaar. Vanuit deze landelijke aanpak 16-27 jaar zijn er diverse knelpunten en oplossingen beschreven die moeten bijdragen aan het optimaliseren van deze aanpak. Alle knelpunten en oplossingen zijn beschreven op de site www.16-27.nl/integraal-samenwerken/knelpunten-en-kansen. Hieronder zullen alleen de knelpunten en oplossingen worden besproken die betrekking hebben op de overgang van 18- naar 18+.

3.1 Toekomstplan

Jongeren die overgaan naar volwassenheid krijgen met vele veranderingen te maken op het gebied van het lichaam, intellectueel, sociaal en emotioneel gebied. Daarnaast worden zij verantwoordelijk voor hun eigen geld en gaan ze mogelijk zelfstandig wonen. Uit de praktijk blijkt het lastig om kwetsbare jongeren passende ondersteuning te geven, omdat:

1. Er is onduidelijkheid wie er verantwoordelijk is voor de zorg.
2. Er een te vrijblijvend karakter van hulpverlening is na het 18^e jaar.
3. De aansluiting tussen de jeugdhulp en volwassenzorg als slecht wordt ervaren.

Om deze drie problemen te tackelen kan er een integraal toekomstplan worden opgesteld met de kwetsbare jongere. Dit toekomstplan draagt bij aan het toekomstgericht en integraal werken aan de begeleiding van jongere naar zelfstandigheid. Daarnaast sluit het toekomstplan aan bij de motivatie en leefwereld van de jongere, zet het de jongere centraal, ligt de focus op het benutten van de toekomst en de eigen kracht en het netwerk van de jongere (16-27, z.j.). Anders gezegd zorgt een jongere zelf, eventueel met ondersteuning van hulpverlener/netwerk, voor een toekomstplan op alle leefgebieden. Dit draagt bij aan het integraal werken tussen het netwerk en de hulpverleners om de jongere heen.

3.2 Knelpunten en oplossingen

3.2.1 Knelpunten in de levensloop

Het eerste knelpunt is dat op basis van de Wmo, alleen maatschappelijke ondersteuning geboden kan worden aan jongeren boven de 18 jaar. Verlenging van de Jeugdwet is mogelijk na 18 jaar, mits voor 18 jaar de hulpvraag bekend of aangevangen is, of de hulp wordt hervat binnen 6 maanden na de 18^e jaar. De leeftijdsgrenzen vormen nu een belemmering voor gemeenten als het gaat om maatwerk leveren. Dit betreft met name het inzetten van de Wmo voor jongeren jonger dan 18 jaar.

Oplossingen:

- Het aanpassen van leeftijdsgrenzen of voorwaarden in wetgeving Jeugdwet/Wmo voor adolescenten.
- Gemeenten stimuleren tot meer flexibele inkoop Jeugdwet/Wmo.

Hierbij is het goed om te benoemen dat het Twentse inkoopmodel gericht is op de doorgaande lijn van de overgang van jeugdhulp naar Wmo. Om deze doorgaande lijn mogelijk te maken, stelt het Twentse inkoopmodel de jeugdhulpaanbieder in de gelegenheid om zich ook in te schrijven als Wmo aanbieder en vice versa. Echter blijkt

in de praktijk dat aanbieders over en weer nog niet hebben ingeschreven op zowel Jeugd als Wmo.

Het tweede knelpunt is dat sommige jongeren die langdurige zorg hebben gekregen tot hun 18^e jaar 'zorgmoe' zijn en op hun 18^e verjaardag direct uit de jeugdhulpinstelling vertrekken. Dit terwijl behandelaren of ouders vinden dat ze langer behandeld moeten worden om voldoende zelfredzaam te worden.

Oplossingen:

- Toekomstplan: Jeugdhulpverleners beginnen eerder met het voorbereiden op volwassenheid, eerder oefenen met zelfstandigheid, voorbereiden op zelfstandigheid en een warme overdracht aan gemeenten.
- Inkoop door gemeente van dezelfde jeugdhulp- en Wmo-aanbieders, zodat 18+ dezelfde hulpverlener kan houden als bij 18-. Op deze manier kan voorkomen worden dat een jongere afhaakt bij de toewijzing van een nieuwe hulpverlener.

3.2.2 Knelpunten overgang van JeugdGGZ naar VolwassenenGGZ

Een knelpunt hierbij is dat jongeren na hun 18^e verjaardag niet altijd meer terecht kunnen bij dezelfde behandelaar (bijvoorbeeld vanwege ontbreken contract met zorgverzekeraar jongere). Daarnaast zijn er jongeren die GGZ zorg mijden vanwege het eigen risico.

Oplossingen:

- Bij verwijzing naar de Jeugd-GGZ van bijvoorbeeld een 16-jarige moet de gemeente/verwijzer rekening houden met de voortzetting van de hulp na het 18^e jaar.
- Gemeenten betalen eigen risico en bijdrage van 18+ (jeugd)GGZ.

4 Aanpak andere gemeenten

Om te inventariseren hoe er bij andere buurtgemeentes wordt omgegaan met de 18-/18+ thematiek, hebben er diverse gesprekken plaatsgevonden met de gemeentes Deventer, Losser, Raalte en Rijssen-Holten.

4.1 Gemeente Deventer

Vanuit de gemeente Deventer is er rondom het thema 18-/18+ in 2018 een convenant opgesteld, waarin staat beschreven dat een kwetsbare jongere uiterlijk met 17,5 jaar een toekomstplan moet hebben. Dit convenant is ondertekend door diverse partners in het (voorliggend) veld. Het toekomstplan is een plan waarbij er op diverse leefgebieden wordt gekeken wat er nodig is, namelijk: geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, maatschappelijke ondersteuning, schulden, wonen, onderwijs, werk en inkomen. Hierbij is er ook afgesproken dat een kwetsbare jongere die geen toekomstplan heeft voor 17,5 jaar, niet in aanmerking komt voor verlengde jeugdzorg.

Het convenant loopt wel, maar moet jaarlijks onder de aandacht worden gebracht. Dit komt, omdat het convenant voor sommige partijen wegzakt. Om deze reden heeft er het afgelopen najaar een sessie plaatsgevonden om het convenant nieuw leven in te blazen. Momenteel richt het convenant zich voornamelijk op jeugdhulppartijen en niet op andere partijen. De gemeente Deventer gaf aan dat het hebben van een convenant van meerwaarde is. Zo staan de afspraken op papier, wat bijdraagt aan verbinding en daarnaast kunnen partijen erop aangesproken worden als ze hun afspraken niet nakomen.

Voorafgaand aan het convenant 18-/18+, was er een convenant sluitende aanpak jongeren. Hierin zaten voor een deel dezelfde partijen en voortkomend uit dit convenant is er een schakelpuntoverleg ingezet. Aangezien er twee convenanten waren en voor een groot deel dezelfde partijen betrokken waren, zijn deze twee convenanten samengevoegd. Het schakelpuntoverleg wordt als erg effectief ervaren. Tijdens deze twee wekelijkse overleggen worden jongeren besproken die vastlopen. In dit schakelpuntoverleg zitten verschillende partijen, namelijk Team Toegang Jeugd, Raster (jongerenwerk), onderwijs en KonnecteD (leer- en werkbedrijf). Samen wordt er gezocht naar een creatieve oplossing, die vervolgens wordt uitgevoerd.

Verder zijn ze in Deventer momenteel bezig met de implementatie van de app Kwikstart. Hierbij worden velden ingevuld met lokale informatie over onder andere wonen, werken en geldzaken. Als alle velden zijn ingevuld, kan de informatie online worden gezet. Daarnaast werken ze ook met maximaal jezelf. Dit is een website waarbij inwoners in contact kunnen komen met lokale organisaties. Deze website heeft een ondersteunende werking bij het maken van een toekomstplan. Daarbij staat er ook veel informatie beschreven wat een jongere moet doen als je 18 jaar wordt.

In de gemeente Deventer heeft een pilot plaatsgevonden, waarin de informatie van de app Kwikstart en de informatie van Maximaal jezelf zijn samengevoegd. Deze informatie is vervolgens met de jongere besproken, middels ondersteuning van een hulpverlener. Deze pilot was een succes, maar is momenteel gestopt. Het streven is om dit in januari 2022 weer op te pakken. Hierbij willen ze de pilot breder uitzetten. Het idee is dat het een mijn gemeente omgeving wordt, maar dan met persoonlijke gegevens, beginnend met de 18-/18+ doelgroep.

Als laatste sprak de gemeente Deventer nog over het organiseren van informatieavonden speciaal voor jongeren. Echter kon dit door de corona niet plaatsvinden, wat maakt dat dit is uitgesteld.

4.2 Gemeente Losser

In de gemeente Losser zijn ze op 1 januari 2021 gestart met een pilot 18-/18+. Deze pilot is aan het einde van 2021 geëvalueerd en valt onder het innovatiethema. Ten aanzien van deze pilot is er een consultant aangesteld die zich specifiek bezighoudt met de 18-/18+ thematiek. De pilot is gestart met een nulmeting. Deze is gedaan aan de hand van een enquête, die onder alle Jeugd-/Wmo-/Participatie-consulenten is uitgezet. Aan het einde van 2021 is dezelfde vragenlijst rondgestuurd. Vervolgens is er geconcludeerd of het gewenste effect bereikt is. Aangezien het gesprek met de gemeente Losser halverwege 2021 heeft plaatsgevonden, is het onduidelijk wat er uit deze evaluatie is gekomen. De pilot werd voornamelijk vanuit de praktijk aangevlogen: waar wordt tegenaan gelopen en hoe kan dit beter?

Aan het begin van de pilot is er gestart met het uitdraaien van lijsten waarop alle jongeren die 16 en een half jaar geworden zijn, stonden beschreven. Vervolgens werd er met deze jongeren en ouders/verzorgers een gesprek gepland waarin het volgende werd besproken: waar sta je nu, wat als de jongere 18 jaar wordt en wat is dan nodig? Deze informatie werd samengevoegd en opgenomen in het ondersteuningsplan. De gemeente Losser kiest er bewust voor om niet apart een toekomstplan te schrijven, aangezien dit zorgt voor extra administratie. Het gesprek wordt gevoerd door de jeugdconsulent en de consultant 18-/18+ blijft op de achtergrond betrokken. Als een jongere een toekomstplan heeft, wordt dit weergegeven in het systeem. Als een jongere geen toekomstplan heeft bij 17 en half jaar, dan wordt er een gesprek ingepland waarom deze jongere geen toekomstplan heeft en wat er nodig is dat hij/zij deze wel krijgt. Naast het toekomstplan is de gemeente Losser ook gestart met de app Kwikstart. Om bekendheid rondom deze app te krijgen, hebben ze een persmoment gecreëerd. Hierbij is er tevens aandacht geweest voor de website en zijn er flyers uitgedeeld.

Naast het meekijken van de 18-/18+ consultant, houdt zij zich ook bezig met relatiebeheer. Zo heeft zij nauwe contacten met Menzis en met een contactpersoon die gaat over de Zvw. Dit geldt tevens voor het CIMOT en de Wlz. Hiervoor heeft de gemeente Losser vaste contactpersonen en op die manier kunnen ze jongeren zo vroeg mogelijk aanmelden en hoeven ze niet lang op de wachtlijst te staan.

Wat betreft de externe verwijzers: de consultant 18-/18+ heeft nauw contact met JBOV. Eens in de zoveel weken vindt er een gesprek plaats waarin deze kwetsbare jongeren worden besproken. Daarnaast is er ook nauw contact met de huisartsen en een psycholoog praktijk.

4.3 Gemeente Raalte

In de gemeente Raalte is er geen vastgesteld beleid als het aankomt op 18-/18+. Dit is een project wat momenteel nog op de stapel ligt, maar waar geen prioriteit aan gegeven wordt. Dit betekent niet dat ze er niks mee doen, maar er is bewust gekozen om er momenteel geen beleid voor te schrijven.

Bij de gemeente Raalte zijn er diverse initiatieven geïnventariseerd, waar de gemeente wat mee wil. Hierbij kan er gedacht worden aan de informatievoorziening voor jongeren die 18 jaar worden. Zo is de Nibud folder aangepast naar de Raalte omgeving en toegestuurd naar alle jongeren in de gemeente die 18 jaar worden. Verder zijn ze recent gestart met de app Kwikstart. Deze wordt op de korte termijn gelanceerd. Om alle jongeren hierover te informeren, wordt de Nibud folder vervangen door een brief, met meer informatie en waar tevens gerefereerd wordt aan de app Kwikstart. Elk kwartaal wordt er een uitdraai gemaakt van alle jongeren die op de korte termijn 18 jaar worden, waarna er een brief naar deze groep verstuurd wordt.

Daarnaast is er gekeken wat speelt er bij de jongeren die jeugdhulp ontvangen. In de gemeente Raalte is een toekomstplan verplicht. Dit is opgenomen in de contracten naar de aanbieders. Dit toekomstplan wordt geschreven bij 16 en een half jaar, waarin staat beschreven wat er nodig is na het 18^e levensjaar.

Verder wordt er intern ook veel afgestemd als het aankomt op wet- en regelgeving. Bij casuïstiek waar er tegen wet- en/of regelgeving wordt aangelopen, wordt de casuïstiek besproken met Jeugd, Wmo, en Participatie. Hierbij wordt er intern gekeken wat er nodig is. Als de juiste oplossing gevonden wordt, maar niet uit de juiste wet gefinancierd kan worden, dan is hiervoor intern een regeling. Hierbij komt het erop neer dat als een jeugdhulpaanbieder wel de juiste zorg kan bieden en een Wmo aanbieder niet, dat de hulp door kan blijven lopen, maar dat de kosten voor jeugdhulp verrekend worden met de Wmo.

4.4 Gemeente Rijssen-Holten

Gekeken naar het beleid van de gemeente Rijssen-Holten, kan er worden geconcludeerd dat er geen beleid is rondom de thematiek van 18-/18+. In Rijssen-Holten zijn er wel afspraken gemaakt hoe er om wordt gegaan met de overgang van 18- naar 18+, wat resulteert in afstemming in de uitvoering. Dit ziet er als volgt uit:

1. De jongeren die 17 en een half worden, komen bij de jeugdconsulent in beeld.
2. Zij evalueren en bespreken wat nodig is na het 18^e jaar.
3. Indien er Wmo nodig is, wordt er bij de Wmo-consulent een melding gemaakt, waarna er een overdacht plaatsvindt en de consulent een gesprek aangaat met de jongere om te kijken welke indicaties nodig zijn.

Er is behoefte om bovenstaande afspraken te herzien en beleid rondom deze problematiek op te stellen, maar vooralsnog is deze niet aanwezig.

5 Aanbevelingen

Ten aanzien van het thema 18-/18+ worden er aanbevelingen gegeven voor de gemeente Hellendoorn, waarna er wordt weergegeven hoe dit integraal uitgevoerd kan worden. Vanuit de gemeente Deventer wordt het volgende aanbevolen: *“Een gezamenlijk inkoopbeleid van jeugd en volwassenenzorg (Wmo) dat niet is gebaseerd op de leeftijdsgrenzen maar op de ontwikkelingsleeftijd van de jongeren zou zorgen voor het verdwijnen van de knip bij 18 jaar”.*

5.1 Aanbevelingen

Op basis van de landelijke informatie en aanbevelingen en de informatie vanuit verschillende buurgemeenten, wordt het volgende aanbevolen voor de gemeente Hellendoorn:

1. Opstellen toekomstplan bij 16 jaar

Zoals eerder benoemd kan het opstellen van een toekomstplan bij 16 jaar bijdragen aan het op tijd inventariseren van de (toekomstige) behoeften van de jongeren. Daarnaast kan dit ervoor zorgen dat de juiste zorg voor de toekomst zo snel mogelijk ingezet kan worden (en dus ook om wachtlijsten te voorkomen). De verantwoordelijkheid voor het opstellen van het toekomstplan ligt in principe bij de jongere zelf. Hierbij kan hij/zij ondersteuning krijgen van de jeugdconsulent en/of zijn/haar eigen netwerk. De jeugdconsulent kan hierbij de jongere informeren over het toekomstplan: wat houdt het precies in en wat hierbij wordt verwacht van de jongere.

Om extra administratieve werkzaamheden te voorkomen, wordt aanbevolen het toekomstplan een onderdeel te laten zijn van het huidige ondersteuningsplan. Hierin zou ook het vervoersontwikkelingsplan meegenomen kunnen worden. Echter zijn de jeugdconsulenten de medewerkers die met het plan moeten werken. Daarom wordt er tevens aanbevolen om de jeugdconsulenten mee te nemen in de inventarisatie rondom de praktische implementatie van het toekomstplan. Daarnaast wordt er aanbevolen om in het systeem een optie in te bouwen, waarbij er aangegeven kan worden of de jongere wel of niet beschikt over een toekomstplan.

2. Opstellen van een convenant met alle betrokken (zorg)partijen in het voorliggend veld

Middels het opstellen van een convenant met alle betrokken (zorg)partijen in het voorliggend veld zullen alle partijen zich committeren aan diverse afspraken. Eén van deze afspraken kan zijn dat als een kwetsbare jongere 18 jaar wordt, er op alle leefgebieden wordt gekeken wat hij/zij nodig heeft.

In de gemeente Hellendoorn is de jeugdhulp regionaal ingekocht wat maakt dat het lastig is om een convenant met alle betrokken (zorg)partijen te sluiten. Geadviseerd wordt om te inventariseren in hoeverre de afspraken uit het lokale convenant geïmplementeerd kunnen worden als onderdeel van de regionale inkoopafspraken. Eén van deze afspraken kan zijn dat alle jongeren met 17 en een half jaar een toekomstplan dienen te hebben. Indien dit niet het geval is, komt de jongere niet in aanmerking voor verlengde jeugdhulp.

3. Rol van een coördinator 18-/18+

Een coördinator 18-/18+ kan alle zaken op de achtergrond regelen en aansturen, als het gaat om de overgang van 18- naar 18+. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het

meedenken met het toekomstplan en consulenten ondersteunen bij de implementatie hiervan, vragen beantwoorden van jongeren/ouders/verzorgers rondom deze thematiek, het verzorgen van voorlichtingen voor jongeren/ouders/verzorgers en nauwe contacten onderhouden/intensiveren met externe verwijzers.

Momenteel worden er al vele coördinerende taken uitgevoerd rondom dit thema door één consulent. Het is mogelijk om deze taken bij haar of bij verschillende consulenten te beleggen.

4. Implementeren van de app Kwikstart

De Kwikstart is een app waarmee jongeren kunnen zoeken naar landelijke en lokale informatie van overheidsinstanties. Hierbij wordt alle informatie weergegeven die jongeren nodig hebben om op eigen benen te staan. Door het gebruik van de app Kwikstart kunnen jongeren dus op een passende manier de juiste informatie ontvangen, als het gaat over de verantwoordelijkheden die ze krijgen bij 18 jaar. De jongeren van nu zijn digitaal actief, wat maakt dat het middel aansluit bij de belevingswereld van de jongeren. Mochten jongeren vervolgvragen hebben, dan kunnen ze terecht bij de coördinator 18-/18+. Deze informatie is ook op deze app te vinden.

Deze app is dus beschikbaar voor **alle** jongeren in de gemeente Hellendoorn die 18 jaar worden. Geadviseerd wordt om alle jongeren in de gemeente Hellendoorn een brief te sturen voordat ze 18 jaar worden, zodat er meer bekendheid wordt gegeven aan de app. Daarnaast wordt er met deze brief informatie gegeven over wat er geregeld moet worden als de jongere 18 jaar wordt. Hierbij zal er tevens verwezen worden naar de app Kwikstart.

5. Organiseren van voorlichtingsavonden voor jongeren en ouders/verzorgers

Het sturen van een informerende brief en het verwijzen naar de app Kwikstart, kan voor sommige jongeren en/of ouders/verzorgers niet voldoende zijn. Om deze jongeren en ouders/verzorgers de kans te geven om extra informatie te ontvangen en vragen te stellen, wordt er aanbevolen om halfjaarlijks een voorlichtingsavond te organiseren. Deze voorlichtingsavond kan worden gegeven door de coördinator 18-/18+ en is dus voor **alle** jongeren en ouders/verzorgers van de gemeente Hellendoorn. De datum van de voorlichtingsavond kan vermeld worden op de brief die naar de jongeren wordt verstuurd. Aangezien het nog onduidelijk is hoe hoog de behoefte is onder de jongeren/ouders/verzorgers om hierbij aan te sluiten, is het afhankelijk van de animo in hoeverre deze voorlichtingsavonden worden voortgezet.

In plaats van fysieke voorlichtingsavonden is het ook mogelijk om ervoor te kiezen om de voorlichting op te nemen. Jongeren kunnen dan middels een QR-code die op de brief beschreven staat, de voorlichtingsavond bekijken. Hierbij kunnen dan ook de gegevens van de coördinator 18-/18+ gegeven worden. Indien de jongeren of de ouders/verzorgers vragen hebben naar aanleiding van het filmpje, kunnen ze contact opnemen met de coördinator.

6. Jongeren mee laten denken

Als laatste wordt er aanbevolen om een groep jongeren uit de gemeente Hellendoorn te bevragen over de 18-/18+ thematiek. Hierbij kan er worden gevraagd hoe het beste met deze overgang omgegaan kan worden: wat gaat goed, wat kan beter/hebben ze gemist of waar denken ze behoefte aan te hebben? Deze inventarisatie helpt aan te

sluiten bij de behoeften van de jongeren in de gemeente Hellendoorn. Deze aanbevelingen kunnen vervolgens worden vergeleken met de landelijke inventarisatie bij jongeren (het I am ready project). Momenteel wordt er gewerkt aan het intensiveren van jongerenparticipatie in de gemeente Hellendoorn, waarvan het meedenken op de 18-/18+ thematiek een onderdeel kan zijn.

5.2 Planning

Naar aanleiding van voorgenoemde aanbevelingen, is de volgende planning opgesteld die, bij voldoende formatie en prioriteit, integraal wordt uitgewerkt en opgepakt.

Lokale aanbeveling	Taakomschrijving	Tijdsperiode	Kosten
1. Opstellen toekomstplan bij 16 jaar	- Toekomstplan opstellen - Toekomstplan afstemmen met consulenten - Werkgroep opstellen voor praktische in- en uitvoering toekomstplan - Toekomstplan implementeren en evalueren	Q1 en Q2	-
2. Opstellen van een convenant in het voorliggend veld	- Gesprek plannen met lokale organisaties over invulling convenant - Convenant samen opstellen - Convenant ondertekenen - Jaarlijkse evaluatie van convenant - Inventariseren in hoeverre deze afspraken regionaal opgenomen kunnen worden als onderdeel van de inkoopafspraken	Q3	-
3. Rol van coördinator 18-/18+	- Gesprek plannen met coördinatoren en directeur sociaal domein over de rol en implementatie van coördinator 18-/18+.	Q1 en Q2	-
4. Gebruik van de app Kwikstart	- Contact met Bas Rodijk over de app Kwikstart - Intern inventariseren wat er speelt op de gebieden van wonen, werken, geldzaken, school, gezondheid & hulp, rechten & plichten, verzekeren, 18 en dan? - Online pagina met deze informatie invullen - Flyers maken voor promotie van deze app - Brief opstellen voor alle jongeren die 18 jaar worden	Q1, Q2, Q3 en Q4	-

	- Versturen van deze brieven met flyer intern in de organisatie wegzetten - Indien wenselijk: een persmoment		
5. Organiseren van voorlichtingsavonden ouders en jongeren	- Presentatie maken - Ruimte reserveren - Keuze maken tussen online/offline bijeenkomst	Q4	-
6. Jongeren mee laten denken	- Jongerenraad informeren over 18-/18+ thematiek en vragen om advies	Q2	

6 Bronnenlijst

16-27, z.j. Aanpak 16-27. Opgevraagd op 6 oktober 2021 van <https://www.16-27.nl/over-16-27>

Koks-Leensen, M. (2018). *Eindrapportage onderzoek Begeleidingsbehoeften van jongeren met LVB in transitie naar volwassenheid*. Radboudumc.
<https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/gehandicaptensector/media/documenten/CLi%C3%ABntgroepen/Licht%20verstandelijke%20beperking/welke-behoeften-hebben-jongvolwassenen-lvb.pdf>

Twentse Belofte, z.j. Perspectief op een goede toekomst. Opgevraagd op 7 januari 2022 van <https://www.twentsebelofte.nl/>

Wolters Kluwer, 2018. Factsheet overgang Jeugdwet naar Wmo 2015. Opgevraagd op 8 september 2021 van <https://www.schulinck.nl/app/uploads/Factsheet-overgang-Jeugdwet-naar-Wmo.pdf>